

Bohoslužby v Zábřeze 2.dubna 2017

J 11,32-44

Milé sestry, milí bratři, když je člověk mladý a ještě k tomu bohoslovec, má najednou o mnoha věcech jasno. Zejména o těch, které se týkají víry ostatních v jeho okolí. A tak se stalo, že jsem na některé své sestry a bratry začal nahlížet trochu s nadhledem. Prostě jejich víra mi přišla teologicky málo kvalitní. Když se bohoslovec blíží ke konci studia, začíná poznávat, že zase tak jasno nemá. A tak se do mé teologicky kvalitní víry vneslo mnoho pochybností. V tu chvíli přišli bratři a sestry, které jsem vidět dříve z nadhledu, a svědectví jejich víry mi pomohlo přestát tyto bouře pochybností. Jistě znáte přísloví, které praví, že v nouzi poznáš přítele. Skutečný přítel přichází tehdy, když je člověku opravdu zle. Přichází nést s ním jeho bolest, přichází hledat cestu útěchy. Skutečný přítel je velikou pomocí. Ve svých životech určitě najdeme mnoho situací, kdy jsme poznali důležitost přátelství, sílu, kterou vstupuje do našich životů. Je úžasné, když člověk ví, že má někoho, ke komu se smí obrátit kdokoliv s čímkoliv, je povzbuzující, když ví, že ať se stane cokoliv, bude zde někdo, kdo jej podepře.

Ježíš měl také takové přátele. Byl to Lazar a jeho sestry Marie a Marta. Když Lazar onemocněl, bylo jasné, že by Ježíš měl přijít a uzdravit ho. Toto očekávání se ozývá v textu několikrát. Lazar ale zemřel. Ježíš nepřišel včas. Při četbě příběhu od začátku kapitoly bychom zjistili, že tak učinil úmyslně. Nevyrazil za ním na pomoc hned, ale ještě dva celé dny čekal. To je dlouhá doba. Jistě si to umíte představit, když někoho považujete za přítele, nutně ho potřebujete a on najednou dva dny mlčí, nereaguje. Ne proto, že by neviděl, že ho sháníte. Mohl by reagovat hned, ale nereaguje. A vy se utápíte stále víc. V Lazarově případě to znamenalo, že klesl až na dno. Umřel. Nedočkal se pomoci, která bylo všemi tak očekávaná. Když vidí lidé Ježíše plakat u Lazarova hrobu, říkají, že je poznat, jak velice ho miloval. A zdá se tedy nepochopitelné, že neučinil nic pro jeho záchranu.

Pokud příběh přečteme pozorně, jistě dojdeme k závěru, že by to Ježíš stejně nestihl. Kdyby přišel o dva dny dřív, byl by Lazar už v hrobě. Důvod toho zdržení je tedy jiný. Když nepřišel hned, dává tím prostor přemýšlet, proč to tak nechal vyhrotit. Proč nechal nejen Lazara umřít, ale ještě v ostatních vyvolat dojem, že tomu mohl zabránit, ale nezabránil? Má to nějaký důvod,

smysl? Je zřejmé, že nejde jen o Lazara a jeho přátelství. Když Marie namítá, že Lazar už je v hrobě čtvrtý den a není tedy dobrý nápad jeho hrob otvírat, Ježíš mluví o víře. Neřekl jsem ti, že uvidíš slávu Boží, budeš-li věřit? Jde tedy o víru, důvěru Ježíši a také Bohu. Jde o hranice této důvěry. Jak hluboce, za jakých okolností, do jaké míry je člověk ochoten Bohu věřit a čekat tak na jeho zásah?

Naše naděje má své hranice. Není nekonečná. Ježíše bychom v této souvislosti mohli vidět jako nějakého superhrdinu, který se přizene a ještě na poslední chvíli člověka zachrání. Tak to přeci často bývá. Víra v záchranu má právě zde své meze, za kterými to už člověk vzdává, řekne si, je konec. Dál už nedoufá. Má-li se tedy něco stát, je to otázka určitého času. V reakci Marie na Ježíšův příchod to tak můžeme vnímat. Kdybys tu byl, nemusel můj bratr umřít. Byl zde tvůj čas, ale nyní to už nemá smysl. Nyní už jen může naslouchat nářku, být zde, aby se komu měla vyplakat. Můžeme vnímat, že její víra v Ježíšův zásah zde již není. U hrobu mluví o tom, že tělo je již v rozkladu, tedy o postupující zkáze místo o naději.

Mohli bychom se docela dobře vidět na jejím místě. Také dáváme Božímu zásahu určitý čas. Jakoby Boží jednání v našich životech záviselo spíše na nás, na našem úsudku, našem odhadu času. Je to přirozené, protože máme sami své hranice. Sami víme, kdy je ještě možné doufat a kdy už to pro nás možné není, už to vzdáváme. To se týká nejen naděje na uzdravení nemocí, ale také třeba vztahů. I zde čekáme na Boží pomoc, doufáme, ale někdy se ji stále nemůžeme dočkat. A to je nepříjemný pocit. Naděje se mění v beznaděj, protože pomoc podle našich očekávání nedorazila. Derou se nám na mysl poznámky podobné těm, který vyřkli smuteční hosté u Lazarova hrobu. Tolik toho Bůh dokázal, tolika jiným pomohl, nemohl přijít a pomoci i zde?

Tato otázka se dá zasadit ještě do hlubších souvislostí. Jsme v tomto světě, máme v něm své hranice, za které si nedokážeme nic představit. Jenže ono nejde jen o události našeho života v tomto světě. Kolem sebe vidíme mnoho zla a jako křesťané tušíme, odkud se zde vzalo. A jistě by se právě v této souvislosti dala zmínit otázka, jestli tomuto všemu Bůh nemohl zabránit. Jestli nemohl jeho zásah přijít o něco dřív. Mám na mysli události v ráji. Kdyby se Hospodin procházel zahradou dřív, ve chvíli, kdy Adam s Evou okukovali strom poznání, možná by zastavil jejich ruku, v poslední chvíli je zachránil věčnému životu. Kolika bolesti dnešního světa by se tím předešlo? Ale on přišel, až bylo po všem. Nikdo to asi tenkrát neřešil, ale je to v ledasčem podobné. I Ježíš přichází, až je po všem, smrt zvítězila.

Z lidského pohledu má tedy naděje své hranice. Doufáme do určité doby, určité chvíle, pak to vzdáme, doufat přestaneme. Ježíš ale v příběhu Lazarově ukazuje ještě k něčemu dalšímu, s čím v našich životech smíme počítat. Naší naději, našemu doufání dává ještě další rozměr.

Přichází k Lazarovu hrobu a volá jej ven. Zdá se to pošetilé, ale jen do doby, než se Lazar ve vchodu do hrobky ukáže. Nejde o zjevení, ale je to skutečně on a je živý. Takový skutek jistě přesahuje naše možnosti a často i představy. Ježíš jde za hranici smrti, hranici, která pro nás je něčím definitivním, nepřekročitelným. Ale on ji překonává. Jde dál, než my sami dokážeme doufat. Můžeme si nad tím říct, jak je to úžasné. Do našeho života to vnáší úplně jiný pohled na očekávání Božího zásahu, Boží pomoci. On může přijít a pomoci i ve chvíli, kdy to pro nás již skončilo, již padla naděje, veškeré doufání. Nejedná jako superhrdina přicházející na poslední chvíli, ale jako přítel jdoucí za hranici možného. Není místo, kam by Bůh pro člověka nebyl schopen dojít, aby ho vysvobodil.

Ježíš přichází nejen proto, aby vzkřísil Lazara, ale aby zástup uvěřil, že ho Bůh poslal. Jde tedy o víru, uzdravení či možná již vzkříšení důvěry Bohu. Ježíš mohl přijít, mohl Lazara uzdravit. Stejně tak to platí i v mnoha jiných situacích a příbězích našeho života. Mohl být u toho, když se stalo něco zlého a zasáhnout. Mohl uzdravit těžkou nemoc, mohl zastavit blížící se nebezpečí, stejně jako mohl zastavit nevhodné slovo či gesto. Mohl přijít a říct, jaký má plán s mým životem a nemusel bych se tolik trápit nad mnoha slepými uličkami, do kterých jsem vletěl při hledání své cesty životem. Proč se tak nestalo? Protože tím se nebuduje hluboká důvěra. Hospodin ví, jak fungujeme, ví, jak si vážíme jeho darů, jeho lásky. Proto nám ji dává poznávat jako něco nesamozřejmého. Právě v takových chvílích, jako je něco hodně mimořádného, poznáváme, jak mnoho na nás Bohu záleží. Pro náš život překračuje hranici, která se zdá být nepřekonatelná. Vzkříšení Lazara se tak stává předzvěstí událostí, které nastanou o velikonočních svátcích v Jeruzalémě. Při nich nepůjde jen o kříž a prázdný hrob, ale právě o to, co se za nimi dá vidět, co jimi Bůh člověku zvěstuje. Jde o uzdravení vztahu mezi Bohem a člověkem. I zde je patrné, že hřích tento vztah rozbil, zničil. Nejenom hřích Adama a Evy v ráji, ale mnohé hříchy Božího lidu, které přinesli Boží hněv a s ním konec Izraelského království, konec chrámu a také svobody Hospodinových vyznavačů. A samozřejmě zde můžeme počítat i naše mnohé hříchy, kterými rmoutíme Boží tvář, protože jimi ničíme jeho dílo, ubližujeme mnoha jeho dětem. A přesto Bůh nabízí smíření. Ne ale žádným naším trestem, ale Ježíšovou obětí. To je také něco, co jde za hranici našeho vnímání. Bůh sám obětuje svého Syna, abychom my mohli dojít odpuštění hříchů.

Z příběhu, který jsme dnes četli tak smíme čerpat úžasnou naději. Boží pomoc vždy přijde. On má moc přinášet život, kde již odešel. Proto mu můžeme odevzdávat sami sebe se vším, co v nás umírá, ačkoliv bychom to rádi nechali žít. Přijde pro nás i za hranicí naší vlastní smrti, obnoví, co zaniklo. Dá nový život i našim vztahům, které nějakou dobu leží v rozkladu a my jsme rádi, že je nemáme na očích. A v neposlední řadě smíme mít naději i o našem společenství. Kolikrát si říkáme, jak umírá na vyčerpání, na různá neodpuštění. Možná nám přijde, že už je pozdě něco dělat, něco zachraňovat. Ježíš ale vyvádí z temnoty a na tom smí stát i naše důvěra v jeho pomoc. Nemusí přijít hned, nemusí přijít tak, jak si ji představujeme. Ale přijde a bude pozváním k životu. A tak ve chvíli, kdy poznáváme, že jsme v náručí smrti, že nás má ve své moci, kdy před sebou vidíme už je konec, smíme vidět, jak věrným přítelem je nám Ježíš, který za námi přichází, aby nás pozval ke svému světlu. Smíme vidět, že v něm má

vše zase nový počátek. S jeho pomocí a v jeho síle je uzdraven náš život.

Pane Ježíši, otevřel jsi Lazarův hrob. I nás volá z našich temnot, i nás uzdravuješ a přivádíš zpět k životu. Dávej nám, ať toto uzdravení v nás posiluje důvěru ve tvou blízkost, důvěru v tom, že přicházíš nám na pomoc, i když naše naděje již slábne.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }